

Tillsammans gör vi

**KLIMATVALET FÖR ETT FOSSILFRITT
HÅLLBART SVERIGE 2030**

SÅ HÄR LÄGGER DU/NI ETT MEDBORGARFÖRSLAG I KOMMUNEN

Syfte: Genom att vi tillsammans lägger medborgarförslag i ett stort antal kommuner och regioner kan vi påverka klimatpolitiken, påskynda omställningen och bilda opinion genom att nå ut i lokala medier över hela landet.

De konkreta medborgarförslagen och pressmaterialet nedan är formulerat så att de kan läggas även om du/ni inte hinner göra en djupare analys av kommunens nuvarande klimatpolitik. Vi har fått igenom medborgarförslagen på några ställen i Stockholm, vilket har satt igång politiska processer. I samband med #FridaysforFuture har det nu lagts i ett 30-tal kommuner. Det tar någon timme att kommunanpassa texterna och skicka till kommunen. När ni sätter ert namn under en text är det ert förslag. Gör alla ändringar som ni vill.

Självklart kan ni formulera helt **egna medborgarförslag** om en fråga som är angelägen i just er kommun. Se utkastet som inspiration.

Medborgarförslaget kan också kombineras med en **digital namninsamling**. Lagg upp medborgarförslaget exempelvis här www.minkampanj.nu/ och sprid i kommunen.

Orkar ni, använd sociala medier och telefonen för att få kontakt med politikerna och tjänstemännen och ställ frågor om hur de tänker hantera förslagen i medborgarförslaget.

Nedan följer utkast till:

1. Medborgarförslag till kommunen (vill ni lägga det i en stadsdel har vi en mall för det också och vi bidrar gärna i framtagandet av ett förslag till region/landsting – mejla pontus.bjorkman@sal.se).
2. Pressmeddelande
3. Debattartikel/insändare

Vänliga hälsningar

Pontus Björkman för kommunikationsgruppen inom Klimatsverige
Torbjörn Vennström, vice ordförande för Klimatriksdagen
Janine O'Keeffe, kontaktperson inom #FridaysForFuture #ClimateStrike

Utkast till medborgarförslag till kommun

Gör så här:

1. Anpassa medborgarförslaget nedan så det passar er kommun.
2. Ändra namnen (**gulmarkerat**) i medborgarförslaget och lägg till alla som skriver under med deras boendeadresser. Alla måste vara skrivna i kommunen. Det är sällan nödvändigt att sätta sin namnteckning fysiskt. Mejla in.
3. De flesta, men inte alla, kommuner har ett formellt system med medborgarförslag. Saknas det ställ i så fall förslaget till kommundirektören och kommunstyrelsens ordförande. Skicka gärna en kopia till alla partier i kommunen.
4. Gå in på kommunens hemsida för att hitta e-postadresser. Mejla ert förslag och sprid det brett.

Medborgarförslag till **NAMN** kommun, **datum**/, **orten**

XX kommun bör stärka sitt engagemang i klimatomställningen

»Halten av växthusgaser ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.« FN:s klimatkonvention

Ökningen av jordens medeltemperatur ska hållas "väl under 2 grader C" och vi ska "vidta åtgärder" för att begränsa uppvärmningen till max 1,5 grader. Det globala klimatavtalet i Paris 2015

I slutet av 2017 sände fler än 15 000 forskare från 184 länder en kraftig varning till mänskligheten. De menar att mänskligheten nu riskerar sin framtid, och att vi med nuvarande trender rör oss mot omfattande mänskligt lidande och en katastrofal biologisk utarmning.

I FN:s klimatpanels (IPCC) nya rapport (oktober 2018), [Global Warming of 1.5°C¹](#), varnas för kraftigt ökade klimatförändringar om den globala uppvärmningen blir 2 grader i stället för 1,5. IPCC:s rapport pekar mot att den halva graden kan bli avgörande för planetens framtid – att isarna på Grönland och i Antarktis destabiliseras på allvar någonstans i spannet mellan 1,5 och 2 graders uppvärmning. Detta skulle kunna innebära flera meters höjning av havsnivån.

FN-rapporten tar upp hur extrema väderhändelser som torka, tropiska stormar och översvämningar riskerar att bli betydligt allvarligare i det högre scenariot. Vid två graders uppvärmning riskerar 2,4 miljarder människor att utsättas för värmeböljor varje år och nästan lika många att lida av vattenbrist. Två miljarder människor kommer att beröras av översvämningar år 2050, jämfört med drygt 500 miljoner i dag. Världens fiskfångster förväntas bli hälften så stora vid två graders uppvärmning i jämförelse med 1,5 grader. En konsekvens bland annat av att världens korallrev nästan helt dör ut vid två grader.

Miljöprofessor Johan Rockström menar att rapporten visar att den gamla tvågradersgränsen inte längre gäller:

– Fram tills för bara några år sedan trodde vi fortfarande att två grader var en hanterlig temperaturnivå. Nu förstår vi att det inte alls räcker, att två grader är alldeles för farligt. Det är en planetär gräns som världen ska ta på yttersta allvar. Om vi väl når två grader visar den senaste forskningen att det riskerar att obönhörligen knuffa oss upp till nivåer långt över två grader, för att naturen då kan tippa över och blir självuppvärmande.²

Det handlar om förstärkningsmekanismer genom exempelvis smältande permafrost, utsläpp av metan från havsbotten, regnskogsdöd i Amazonas och förlusten av havsis på sommaren i Arktis.

Att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader är möjligt inom fysikens lagar, men det skulle enligt rapporten kräva förändringar som saknar motstycke. Begränsningen av den globala uppvärmningen till 1,5 grader kräver "snabba och långtgående" förändringar inom energi, industri, byggnader, transporter och städer.

Runt 6000 vetenskapliga studier har bidragit med kunskapsläget. Det är nu upp till politiker i världens länder att omsätta rapportens slutsatser i en genomgripande samhällsomställning. FN:s klimatpanels nya rapport bör utgöra grunden för den kommunala omvärldsanalysen och politiken.

År 2017 och 2018 ökade de globala utsläppen av koldioxid för första gången efter tre år av oförändrade utsläpp. Men miljöprofessor Johan Rockström menar ändå att omställningen är möjlig:

– Det som krävs är att man sätter vetenskapligt baserade gränser, det vill säga slutdatum för fossil energi. Sverige måste lägga sig på nollutsläpp 2030, det vill säga om 12 år. Sedan måste styrmedel kopplas till de skarpa målen. Ta bort alla subsidier, lägg till en kolskatt och sätt gränser – då finns det en väg att klara det här.

FN-organet UNHCR analys visar att det till år 2050 kommer att finnas mellan 250 miljoner och en miljard klimatflyktingar, om vi inte lyckas hejda uppvärmningen.

Inför klimatmötet i Paris 2015 rapporterade världens länder in sina åtaganden till FN:s klimatpanel och de motsvarar tillsammans en uppvärmning på 2,7 - 3,5 grader, alltså en nivå som skulle få förödande konsekvenser för vår jord. Alla aktörer - privatpersoner, organisationer, företag, myndigheter, regioner, kommuner - måste nu anstränga sig till sitt yttersta om vi ska lyckas vända utvecklingen. Även vår kommun.

Uträkningar för 17 kommuner och regioner³, av Uppsala Universitet och Ramboll (nov 2018), visar att det behövs årliga utsläppsminskningar på 16 procent för att vi ska nå tvågradersmålet - alltså det högre mål som riskerar få katastrofala konsekvenser för två miljarder människor. Med i beräkningen är då inte heller utsläpp som sker som en konsekvens av köpta varor och tjänster (konsumtionsbaserade utsläpp) i andra länder.

² <https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/1k9m9K/rockstrom-om-nya-klimatrapporten-vi-har-mindre-an-10-ar-kvar>

³ <https:// uppsala.app.box.com/v/Koldioxidbudgetar-2020-2040>

Vår kommun behöver påbörja en reducering av koldioxidutsläppen med ett minimum av årliga utsläppsminskningar på 16 % i absoluta termer⁴. För att sträva efter 1,5-gradersmålet behöver minskningarna vara mycket högre och gå ännu snabbare. Vi vill att vår kommun tar fram en klimatomställnings- och folkbildningsplan med målet att kommunen ska ha uppnått nollutsläpp till år 2030.

Vi föreslår att **NAMN** kommun fattar beslut om:

A. Att en klimatomställningsplan tas fram för att kommunen ska göra sin del för att nå Parisavtalsmålet som innebär en strävan efter att nå högst 1,5 graders global uppvärmning. Planen ska inbegripa en koldioxidbudget med årliga utsläppsminskningar på minst 16 % i absoluta termer och uppnå nollutsläpp till år 2030. Satsningar bör göras på exempelvis energieffektivisering och förnybara energikällor, på en elförsörjning som är helt fossilfri, på att minska transporterna och skapa en fossilfri trafik, på att minska matens klimatpåverkan och ha en hållbar matproduktion i vårt närområde, på klimatneutrala bostäder, på att främja hållbara konsumtionsmönster, på gröna jobb och en klimatsmart välfärd.

B. Att kontakta alla företag, organisationer och offentlig verksamhet inom kommunen så att alla aktörer utarbetar planer för att minska sina utsläpp i motsvarande grad. Planerna ska inkludera hållbarhetsanalyser, omställningsplaner och koldioxidbudgetar.

C. Att kommunen inom två år avyttrar alla innehav i fossilutvinningsföretag som kommunen genom sina fonder har placeringar i (se alternativ hos Klimatkommunerna), och istället investerar i hållbara och fossilfria alternativ.

D. Att göra ett kontinuerligt informations- och folkbildningsarbete i dialog med lokala organisationer, näringsliv och skolor i syfte att årligen nå alla invånare och elever i kommunen.

Med förhoppning om en bekräftelse på mottaget medborgarförslag och ett snabbt beslut av kommunfullmäktige.

Vänliga hälsningar

NN, fysisk adress och e-postadress

NN, fysisk adress och e-postadress

NN, fysisk adress och e-postadress

⁴ En svensk forskningsgrupp (Uppsala Universitet, CEMUS, CSD Uppsala och SLU) har tagit fram beräkningar som visar att en svensk kommun behöver minska sina utsläpp med 10-15 procent per år för att göra sin beskärda del av de globala klimatåtgärderna.

Förslag till pressmeddelande om medborgarförslaget

Tips:

1. Gör en lista över lokala medier i din kommun; gratistidningar, betaltidningar, lokalradio, lokal-TV och webb-nyheter. Många medier har en e-postadress eller ett webbformulär för nyheter/tips och ett annat för insändare/debattartiklar. För pressmeddelandet är det bäst att googla medierna och leta upp de journalister som bevakar miljö- och klimatfrågor i ert område.
2. Ändra **gulmarkerat** i mallen för pressmeddelandet. Citaten kan delas upp på flera personer om ni är flera som skrivit under medborgarförslaget och kan tänka sig att vara talespersoner.
3. När ni lämnat in medborgarförslaget till kommunen (det är då en nyhet) skickar ni pressmeddelandet med en kopia på medborgarförslaget.
4. Om en journalist ringer: Skapa ställtid genom att säga att du är upptagen just nu och kom överens om en tid för intervjun. Fråga gärna: "Har du möjlighet att mejla över dina frågor till mig? Då kan jag förbereda mig så får du en bättre intervju." Se över vad du vill lyfta i medborgarförslaget och pressmeddelandet. Återanvänd det och bolla gärna svaren med någon. Här finns [tips inför journalistsamtalet](#) från pr-byrån Westander.

Pressmeddelandet med följebrev till redaktionen.

Hej **TIDNINGSNAMNET!**

NN har i precis lagt ett medborgarförslag för att **kommunen** ska bidra till att hejda den globala uppvärmningen och så snart om möjligt bli fossilfri. Kanske är ni intresserade av att rapportera om detta?

Vänliga hälsningar

Avsändaren, mobilnummer

PRESSMEDDELANDE

Invånare vill se nollutsläpp i "namnet på kommunen" till 2030

- lägger nu ett medborgarförslag

I FN:s klimatpanels rapport "Global Warming of 1.5°C" varnas för kraftigt ökade klimatförändringar om den globala uppvärmningen blir 2 grader i stället för 1,5. Två miljarder människor kommer att beröras av översvämningar år 2050, jämfört med drygt 500 miljoner i dag. Därför

lägger nu invånare ett medborgarförslag för att påskynda kommunens omställningsarbete.

De åtaganden som världens länder gjort i sina klimatplaner till FN:s klimatpanel motsvarar en uppvärmning på 2,7-3,5 grader. En sådan klimatförändring skulle få förödande konsekvenser för en stor del av människorna på vår jord.

Redan vid två graders uppvärmning förväntas världens fiskfångster halveras. En konsekvens bland annat av att världens korallrev nästan helt dör ut vid två grader.

- Situationen är så allvarlig och oroväckande att alla aktörer nu måste dra sitt strå till stacken. Även kommun måste anstränga sig mer för att minska utsläppen och öka kunskapen om klimatutmaningen, säger NN, invånare i KOMMUN.

NN och de andra som har lagt medborgarförslaget vill se en ambitiös klimatomställnings- och folkbildningsplan med målet att kommunen ska nå nollutsläpp år 2030.

- Nu måste vi snabbt fasa ut fossila bränslen. Förnybart är framtiden. Det handlar om vilken värld vi vill lämna efter oss till våra barn och framtida generationer. En värld med extremväder och där stora delar av vår jord är obeboeliga eller en planet i balans med förutsättningar för ett liv i harmoni? säger NN, invånare i KOMMUN.

Fortsätter vi som idag kollapsar världens korallrev och Amazonas regnskogar. Isarna på Grönland och i Antarktis destabiliseras och smälter med en kraftigt höjd havsnivå. FN-organet UNHCR anger att det till år 2050 kommer att finnas mellan 250 miljoner och en miljard klimatflyktingar, om vi inte lyckas hejda uppvärmningen.

För mer information och intervju, kontakta

NN, e-postadress, mobil – till de som uttalat sig ovan
NN, e-postadress, mobil – till de som uttalat sig ovan

Pressbilder finns här:

LÄNK till ev porträttbilder på de som uttalat sig ovan

Fakta

Medborgarförslaget finns här: LÄGG TILL LÄNK OM DET PUBLICERATS PÅ KOMMUNENS eller någon annan HEMSIDA. Klistra annars in medborgarförslag här.

Förslag till insändare/kort debattartikel om medborgarförslaget

Gör så här:

1. Spar insändaren/debattartikeln till några veckor före att beslut om medborgarförslaget ska fattas av kommunen.
2. Kolla med redaktionen i förväg hur många tecken inklusive mellanslag artikeln får vara. Får artikeln vara längre än nedan förslag, kan ni plocka in mer text från medborgarförslaget.
3. Ändra det **gulmarkerade** i insändaren/debattartikeln. Ni kan vara flera som skriver under insändaren.

Förslag följebrev och insändare/kort debattartikel

Hej!

För att hindra farliga klimatförändringar måste nu alla aktörer höja sina ambitionsnivåer i omställningsarbetet. **Vi/jag** har lagt ett medborgarförslag för att **kommunen** ska bidra till att hejda den globala uppvärmningen och nå nollutsläpp till år 2030. Den (**datum**) ska **kommunen** fatta beslut om förslaget. Är ni intresserade av att publicera insändaren/korta debattartikeln nedan?

Vänliga hälsningar

Avsändaren, adress, mobilnummer

Kommunen måste engagera sig ännu mer i klimatomställningen

I FN:s klimatpanels rapport "Global Warming of 1.5°C" varnas för kraftigt ökade klimatförändringar om den globala uppvärmningen blir 2 grader i stället för 1,5. Två miljarder människor kommer att beröras av översvämningar år 2050, jämfört med drygt 500 miljoner i dag.

De åtaganden som världens länder gjort i sina klimatplaner till FN motsvarar en uppvärmning på omkring 3 grader. En sådan klimatförändring skulle leda till en massutrotning av arter och få förödande konsekvenser för världens korallrev, regnskogar, glaciärer och människor på vår jord.

Situationen är nu så allvarlig att alla aktörer måste dra sitt strå till stacken, även **vår kommun**. Därför har **vi** lagt ett medborgarförslag för att **kommunen** ska anstränga sig mer för att minska utsläppen och öka invånarnas kunskap om klimatutmaningen. Vi vill se en omställnings- och folkbildningsplan med målet att **kommunen ska nå nollutsläpp år 2030**.

Det handlar om vilken värld vi vill lämna efter oss till våra barn och framtida generationer. En värld med extremväder och där stora delar av vår jord är obeboeliga eller en planet i balans med förutsättningar för ett liv i harmoni och där människorna ännu har en viss handlingsfrihet?

Vi hoppas att **kommunfullmäktiges** partier kan enas i mänsklighetens största utmaning någonsin. Stödjer ni **vårt** medborgarförslag?

NN, invånare i **KOMMUN/STADSDELSNÄMND**

NN, invånare i **KOMMUN/STADSDELSNÄMND**